

COVID-19 ohrozuje aj obličky. Počet pacientov, ktorí budú potrebovať trvalú dialýzu môže stúpnuť

Tisková zpráva
9. března 2021

Zahraničné štúdie ukazujú, že okolo 18% pacientov, ktorí pri ochorení COVID-19 prešli akútnych zlyhaním obličiek, môžu skončiť na chronickej dialýze. COVID-19 je pre obličky hrozbou, nielen v prípade ťažkého priebehu ochorenia. Po prekonaní infekcie je kľúčová prevencia. Pacienti by mali ísť za svojim praktickým lekárom a spýtať sa ho na preventívne vyšetrenie alebo navštíviť nefrologickú ambulanciu. Pri príležitosti Svetového dňa obličiek (11.marec) k tomu vyzýva hlavná nefrologická sieť dialyzačných stredísk B. Braun Avitum na Slovensku, MUDr. Monika Alaxinová, CSc. aj Slovenská asociácia dodávateľov zdravotníckych pomôcok (SK+MED).

INFEKCIA PODOBNÁ HIV

Koronavírus poškodzuje obličky dvomi spôsobmi. Primárne toxicky napáda priamo bunky obličkových klobiek a kanálikov. Okrem toho sekundárne útočí na obličky cez horúčky, dehydratáciu, covidovú pneumóniu alebo zasahuje srdce a spôsobuje septický šok. „Väčšina pacientov má zasiahnuté obličky práve sekundárnou cestou, ktorá spôsobuje zlé prekrvenie. Na prekrvenie sú obličky veľmi citlivé,“ vysvetľuje nefrologička MUDr. Monika Alaxinová, CSc. Primárne poškodenie obličiek vírusom spôsobuje až stokrát vyššiu koncentráciu enzýmu ACE-2 v obličkách ako napríklad v pľúcach. Tento enzým funguje ako receptor koronavírusu pre vstup do bunky. Pokiaľ v obličkách napadne tubulárne bunky, rozvinie sa tzv. akútna tubulárna nekróza, keď bunky odumrú a po dobu kým sa obnovia, musí byť pacient na dialýze. Vírus taktiež napáda bunky glomerulu, kde spôsobuje poškodenie podobné ako pri infekcii HIV. Početnosť takýchto priamych napadnutí zatiaľ nie je známa, pretože potvrdiť ich môže jedine biopsia, ktorá sa bežne nevykonáva.

Nedávno bola zverejnená štúdia, do ktorej bolo zapojených 3099 pacientov zo 67 amerických nemocníc, ktorí boli hospitalizovaní na JIS. Z týchto ľudí malo 20% (637 pacientov) akútne poškodenie obličiek, ktoré si vyžadovalo dialyzačnú pomoc. Mortalita týchto pacientov v priebehu jedného mesiaca od prijatia bola 55%. „Aj na Slovensku sa počet pacientov, ktorí budú potrebovať dialýzu, môže v dôsledku koronavírusu zvýšiť o 5-10%,“ dodáva MUDr. Monika Alaxinová, CSc.

PREVENTÍVNE VYŠETRENIA PO INFEKCI

Po prekonaní infekcie COVID-19 sa ako kľúčová javí prevencia. Ochorenie obličiek spôsobené koronavírusom môže zostať skryté a je nutné ho čo najskôr odhaliť. Stačí iba analýza moču a kvapka krvi. „Pacienti, ktorí boli hospitalizovaní, by mali podstúpiť kontrolu po troch a potom po šiestich mesiacoch od uzdravenia. Preventívne vyšetrenie by ale mali absolvovať všetci, ktorí covid prekonali, takže aj tí, s miernym priebehom,“ apeluje hlavná nefrologička B. Braun Avitum na Slovensku, MUDr. Monika Alaxinová, CSc.

Tohtoročný Svetový deň obličiek pripadá na štvrtok 11. marca. Za normálnych okolností by sa konal deň otvorených dverí v nefrologických ambulanciách a dialyzačných strediskách po celom Slovensku, ktoré by ponúkali bezplatné vyšetrenia bez objednania. Pandémia koronavírusu však takéto aktivity neumožňuje. Nefrológovia po celom Slovensku tak vyzývajú všetkých ľudí, ktorí prekonali COVID-19, aby kontaktovali svojho všeobecného lekára so žiadosťou o preventívne vyšetrenie. „Vyšetrenie nie je zložité a všeobecní lekári sú na to vybavení. Bez týchto preventívnych vyšetrení sa môže stav obličiek v populácii zhoršovať, pretože vírus môže obličky skutočne poškodiť a bez prevencie o tom pacient dlho nemusí ani vedieť,“ vysvetľuje riaditeľ siete dialyzačných stredísk B. Braun Avitum, MUDr. Martin Kuncek. Všetci ostatní si môžu svoje obličky otestovať aspoň na diaľku pomocou webu www.oblickovakalkulacka.sk. Pokiaľ komukoľvek vyjde, že je v rizikovej skupine, aj on by mal od svojho praktického lekára požadovať preventívne vyšetrenie. „Za posledný rok sme sa v boji s koronavírusom naučili, že spôsobuje nepredvídateľné kardiovaskulárne, neurologické, internistické komplikácie, ale neobchádza ani taký dôležitý orgán, akým sú práve obličky. Pre všetkých pacientov, ktorí to budú potrebovať je dôležité zabezpečiť včasný prístup k dialyzačnej liečbe, ale nevyhnutný je aj záujem samotných pacientov o preventívne vyšetrenia,“ hovorí Ing. Katarína Danková, PhD, výkonná riaditeľka SK+ MED.

OČKOVANIE AKO SÚČASŤ PREVENČIE

Očkovanie pacientov, ktorých zdravotný stav si vyžaduje dialýzu, je na Slovensku oproti našim českým susedom v prvej prioritnej skupine a v tejto chvíli je zaočkovaných približne 50% pacientov. Na Slovensku je približne 4-tisíc dialyzovaných pacientov, ktorí patria medzi najviac ohrozené skupiny ľudí v rámci celej populácie. „Na Slovensku budeme mať čoskoro zaočkovaných všetkých indikovaných pacientov, ktorí majú o vakcínu záujem,“ potvrdila MUDr. Monika Alaxinová, CSc.

MENEJ TRANSPLANTÁCIÍ A ZLOŽITEJŠÍ PROCES

Na Slovensku sa podľa Národnej transplantáčnej organizácie podarilo v uplynulom roku transplantovať 131 obličiek, pričom 18 obličiek pochádzalo od žijúcich darcov. Ide o pokles o 27% oproti roku 2019, kedy sa podarilo transplantovať až 173 obličiek. Za zníženie transplantáčnej aktivity môže predovšetkým pandémia koronavírusu. Problematická je aj transplantácia obličiek u pacientov, ktorí sú v akútnej fáze ochorenia COVID-19.

Aj pacienti po transplantácii môžu podstúpiť očkovanie, ale rovnako ako u dialyzovaných pacientov nie je jasné množstvo protilátok, ktoré si dokáže ich imunita vytvoriť. Napriek tomu, že zatiaľ nie sú k dispozícii dáta, lekári už vedia, že pokiaľ ochorenie COVID-19 prekoná transplantovaný pacient, jeho organizmus si vytvorí približne o tretinu menej protilátok než zvyšok populácie.

Viac o B. Braun

Koncern B. Braun pôsobí na celosvetovom trhu 180 rokov a dnes patrí k najväčším výrobcom zdravotníckych produktov na svete. Hlavné sídlo je v nemeckom Melsungene, pobočky má v 64 krajinách sveta. Skupinu B. Braun CZ/SK tvoria B. Braun Medical (dodávateľ zdravotníckych prostriedkov), B. Braun Avitum (prevádzkovateľ dialyzačných stredísk, odborných ambulancií a domovov pre osoby so zdravotným postihnutím) a Aesculap Akadémia (medzinárodná vzdelávacia inštitúcia). Skupina B. Braun v Českej a Slovenskej republike pôsobí od roku 1993 a zamestnáva viac ako 800 ľudí. Charitatívny projekt B. Braun pre život podporuje vybrané neziskové organizácie aj jednotlivcov. Patrónom projektu je český paralympionik David Drahonínský.

Kontakt na Skupinu B. Braun CZ/SK

Lucie Kocourková | tlačová hovorkyňa | Tel. +420-271 091 313 | Mobil +420-602 167 024 | lucie.kocourkova@bbraun.com